

Доповнення

до Інформаційного повідомлення про виконання рішення Рахункової палати від 22 жовтня 2024 року № 49-2 «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану»

У межах моніторингу виконання рекомендацій, наданих у рішенні Рахункової палати від 22 жовтня 2024 року № 49-2 до Звіту про результати аудиту ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану» (далі – Звіт про результати аудиту), повідомляємо.

Аудит проведений на об'єкті контролю – в Пенсійному фонді України (далі – ПФУ). Також надсилалися запити до Міністерства соціальної політики України (далі – Мінсоцполітики) та Міністерства фінансів України (далі – Мінфін).

Для усунення недоліків, виявлених під час проведення аудиту, Рахункова палата загалом надала 20 рекомендацій¹, з них 6 об'єкту контролю (ПФУ) із терміном виконання до 31.12.2024², 3 рекомендації – до 01.04.2025 як доручення Кабінету Міністрів України. Термін виконання інших 11 рекомендацій – 01.07.2025.

Зокрема, Рахункова палата рекомендувала **Кабінетові Міністрів України доручити:**

Мінфіну до 01.04.2025:

уточнити положення Рекомендаційно-технічного операційного посібника для управління проєктом «Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні», затвердженого наказом Мінфіну від 14.06.2022 № 169 (у редакції наказу Мінфіну від 14.09.2022 № 290) (далі – ОПП), у частині доповнення переліку використаних у тексті термінів поняттям «пенсія військовослужбовця» (пункт 3.1 рішення Рахункової палати від 22 жовтня 2024 року №49-2 (далі – Рішення));

удосконалити форми звітів ПФУ та Державної казначейської служби України з метою співставлення їх показників та надати роз'яснення щодо порядку складання таких звітів (п. 3.2 Рішення).

Міністерству охорони здоров'я України (далі – МОЗ) до 01.04.2025 розробити та подати на розгляд Кабінетові Міністрів України проєкт постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 08 березня 2022 року № 225 «Деякі питання порядку проведення медико-соціальної експертизи на період дії воєнного стану на території України» (зі змінами) (далі – Постанова № 225) у частині визначення чітких обставин, за яких лікарсько-

¹ Інформаційне повідомлення про виконання Рішення оприлюднено на сайті Рахункової палати 26.12.2024.

² Інформаційне повідомлення про виконання Рішення об'єктом контролю оприлюднено 21.01.2025.

консультативна комісія не може направити на повторний огляд осіб з інвалідністю, для яких у період дії воєнного стану настав строк його проходження (п. 3.3 Рішення)

Міністерству з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Мінсоцполітики та ПФУ до 01.07.2025 підготувати та внести на розгляд Кабінетові Міністрів України в установленому порядку проєкт закону про внесення змін до законів України від 09 липня 2003 року № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», від 15 квітня 2014 року № 1207-VII «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» (зі змінами) в частині узгодження норм щодо виплати пенсій одержувачам, які проживають на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях, з урахуванням дотримання їх права на пенсію як громадян України;

Мінсоцполітики, ПФУ до 01.07.2025:

- підготувати та внести на розгляд Кабінетові Міністрів України в установленому порядку проєкти:

постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Порядку виплати пенсій та грошової допомоги через поточні рахунки в банках, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1999 року № 1596 (зі змінами), у частині надання ПФУ уповноваженими банками інформації про одержувачів пенсій, які пройшли фізичну ідентифікацію, та дату її проведення в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису через захищені канали зв'язку згідно з протоколами обміну інформацією з ПФУ;

постанови Кабінету Міністрів України щодо запровадження механізму проведення перевірок фактичного місця проживання осіб, які претендують на отримання або отримують доплату до пенсії згідно зі статтею 39 Закону України від 28 лютого 1991 року № 796-XII «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», для підтвердження відповідності таких осіб вимогам законодавства;

постанови Кабінету Міністрів України щодо запровадження механізму проведення перевірок фактичного місця проживання осіб, які претендують на отримання або отримують підвищення до пенсії згідно зі статтею 6 Закону України від 15 лютого 1995 року № 56/95-ВР «Про статус гірських населених пунктів в Україні» (далі – Закон № 56/95), для підтвердження відповідності таких осіб вимогам законодавства;

- розглянути питання про встановлення строків проходження фізичної ідентифікації ризикових категорій пенсіонерів, місцем проживання яких є території, на яких ведуться (велися) бойові дії або які тимчасово окуповані Російською Федерацією, а також тим, хто залишив ці території, та у разі необхідності внести на розгляд Кабінету Міністрів України в установленому порядку відповідний проєкт постанови;

- опрацювати питання визначення єдиних умов перерахунку усіх видів пенсій, у тому числі призначених відповідно до Закону України від 09 квітня 1992 року

№ 2262-XII «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», шляхом їх індексації, яка враховуватиме зростання споживчих цін та заробітної плати, та внести на розгляд Кабінету Міністрів України в установленому порядку відповідний проєкт закону;

- удосконалити процедуру проходження фізичної ідентифікації ризикових категорій пенсіонерів за допомогою відеоконференцзв'язку.

Міністерству розвитку громад та територій України (далі – Мінрозвитку) до 01.07.2025 розробити та подати на розгляд Кабінетові Міністрів України проєкти:

закону про внесення змін до Закону № 56/95 у частині визначення терміну постійного проживання в гірському населеному пункті, перегляду критеріїв віднесення населених пунктів до категорії гірських;

постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Переліку населених пунктів, яким відповідно до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» надається статус гірських, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 серпня 1995 року № 647, у частині перегляду такого Переліку з урахуванням сучасного соціально-економічного стану територій.

Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Державному агентству України з управління зоною відчуження до 01.07.2025

розробити та внести на розгляд Кабінету Міністрів України в установленому порядку проєкт постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Переліку населених пунктів, віднесених до зон радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів УРСР від 23 липня 1991 року № 106 (зі змінами), з урахуванням сучасного радіологічного стану населених пунктів;

Мінсоцполітики, Мінфіну, ПФУ у тримісячний строк після проведення заходів із перегляду зон радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи розробити та внести на розгляд Кабінету Міністрів України проєкт осучасненого закону про соціальний захист осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи

Перелік здійснених заходів:

Згідно з дорученням Прем'єр-міністра України від 07.11.2024 № 35738/1/1-24 зобов'язано Мінфін, МОЗ, Мінрозвитку, Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Державне агентство України з управління зоною відчуження, Мінсоцполітики та ПФУ вжити заходів для врегулювання порушених питань та, у разі необхідності прийняття рішень Уряду, внести пропозиції у встановленому порядку, а також повідомити Рахункову палату та Кабінет Міністрів України про результати реалізації наведених вище рекомендацій.

Мінрозвитку листом від 22.11.2024 № 21936/35/10-24 на виконання доручення Кабінету Міністрів України повідомило, що на виконання Концепції розвитку гірських територій українських Карпат, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03 квітня 2019 року № 232-р, протягом 2019–2021 років проводився моніторинг соціально-економічного розвитку гірських населених пунктів за такими напрямками: економічний розвиток, фінансова самодостатність,

розвиток інфраструктури, надання адміністративних послуг, розвиток сфери освіти, розвиток медичної сфери, розвиток туризму та екологічна безпека.

Моніторинг засвідчив наявність значних диспропорцій у розвитку гірських населених пунктів Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Чернівецької областей та цих регіонів загалом.

Водночас розв'язана РФ війна та її наслідки спричинили масовий відтік населення та переміщення підприємств з окупованих територій, районів ведення бойових дій та прилеглих до них територій, що спровокувало міграційне навантаження на інфраструктуру більш безпечних регіонів, у тому числі й регіону українських Карпат. Зазначене засвідчило необхідність запровадження нових механізмів та інструментів підтримки та розвитку гірських територій.

Враховуючи зазначене, Мінрозвитку вважає, що гарантовані статтею 6 Закону № 56/95 види державної матеріальної допомоги громадянам, які одержали статус особи, що працює, проживає або навчається на території населеного пункту, якому надано статус гірського, є вагомим інструментом підтримки громадян, що перебувають у надскладних життєвих обставинах.

На думку Мінрозвитку, у разі виявлення фактів зловживань правом на отримання підвищених пенсій, органи ПФУ мають право порушувати в установленому законом порядку питання про притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні вимог законодавства.

Мінрозвитку поінформувало Рахункову палату: основним критерієм віднесення населеного пункту до категорії гірських є розташування населеного пункту на висоті 400 метрів і вище над рівнем моря, що є географічним показником місцевості та не може змінюватись під впливом соціально-економічних процесів. З огляду на це не підтримано надану Рахунковою палатою рекомендацію щодо внесення змін до Переліку населених пунктів, яким відповідно до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» надається статус гірських, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 серпня 1995 року № 647, у частині перегляду такого Переліку з урахуванням сучасного соціально-економічного стану територій.

Незважаючи на позицію Мінрозвитку (лист від 22.11.2024 № 21936/35/10-24), в Законі України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» Урядові доручено упорядкувати виплати громадянам, які одержали статус особи, що працює, проживає або навчається на території населеного пункту, якому надано статус гірського.

У квітні 2025 року на запит Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів у зв'язку із розглядом Звіту про результати аудиту Мінрозвитку повідомило, що розробило пропозиції щодо змін до Закону № 56/95. Зокрема, запропоновано визначити поняття «безперервне проживання», під яким розуміється, що виїзд за межі гірського населеного пункту у приватних справах не має перевищувати 90 днів протягом півроку. Також пропонується надавати статус особи, яка проживає і працює (навчається) на території населеного пункту, якому надано статус гірського, громадянам, які мають зареєстроване / задеклароване місце проживання на території населеного пункту, якому надано статус гірського, не менше шести місяців; перебувають на обліку як

внутрішньо переміщені особи та безперервно проживають на території населеного пункту не менше шести місяців тощо.

Мінрозвитку листом від 06.04.2025 № 8233/35/10-25 повідомило Рахункову палату, що у зв'язку з внесенням постановою Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 року № 1545 змін до Положення про Міністерство розвитку громад та територій України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2015 року № 460, Мінрозвитку передано повноваження Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України (перейменовано у Міністерство національної єдності України) щодо забезпечення формування та реалізація державної політики з питань тимчасово окупованої території та захисту прав населення, що на ній проживає, а також питання внутрішньо переміщених осіб та осіб, потерпілих внаслідок збройної агресії. Наказом Мінрозвитку від 12.02.2025 № 199 затверджено нову структуру апарату Мінрозвитку, в якій передбачено створення окремого структурного підрозділу, відповідального за ці питання.

08 квітня 2025 року на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів за участі представників центральних органів влади розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану».

Голова цього Комітету Г. Третякова подякувала Рахунковій палаті за проведений аудит, відзначивши, що це перший такого роду контрольний захід за весь час роботи ПФУ.

Про стан виконання рекомендацій Рахункової палати доповіли генеральний директор Директорату розвитку соціального страхування та пенсійного забезпечення Мінсоцполітики В. Кудін та Голова правління ПФУ Є. Капінус.

Зокрема, В. Кудін наголосила, що її відомство наразі співпрацює з міжнародними експертами у питаннях підготовки законодавчих пропозицій щодо перегляду умов спеціальних пенсійних програм. Є. Капінус повідомив, що в межах виконання рекомендацій Рахункової палати запроваджено ідентифікацію осіб, які перебувають на окупованих територіях та за кордоном, удосконалено систему обміну інформацією між ПФУ та Мінфіном, посилено контроль за виплатами особам, які проживають у зонах радіоактивного забруднення.

Виконання низки рекомендацій із терміном виконання до 01.07.2025 враховано при прийнятті Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік», а саме:

впорядковано механізм призначення та виплати непрацюючим пенсіонерам доплати за проживання в зоні радіоактивного забруднення згідно зі статтею 39 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1524);

обмежено спеціальні пенсії, зокрема за рішеннями судів, розміри яких перевищують максимальні або 10 прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб. Обмежуючі коефіцієнти дозволять зменшити величезну різницю між загальними пенсіями і спеціальними, які роблять пенсійну систему несправедливою та знижують як довіру до неї, так і мотивацію до сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове

державне соціальне страхування в суспільстві (постанова Кабінету Міністрів України від 03 січня 2025 року № 1).

На виконання рекомендації Рахункової палати щодо встановлення строків проходження фізичної ідентифікації для ризикових категорій пенсіонерів Уряд встановив: українці за кордоном і громадяни, що мешкають на тимчасово окупованих територіях, мають проходити фізичну ідентифікацію – щороку до 31 грудня. Відповідний Порядок затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2025 року № 299, яка набрала чинності 20 березня 2025 року (повідомлення на сайті ПФУ 03.04.2025).

Висновки щодо реалізованих заходів.

Виконання рекомендацій, наданих Мінфіну та МОЗ із терміном впровадження до 01.04.2025, завершено.

Із 20 наданих рекомендацій з терміном виконання:

до 31.12.2024 ПФУ виконано 5 із 6, одна рекомендація, пов'язана з доробкою програмного забезпечення, виконується;

до 01.04.2025 виконано усі три рекомендації, надані Мінфіну та МОЗ.

Решта рекомендацій перебувають у стадії виконання, термін їх виконання не настав.

Оцінивши надану інформацію, Рахункова палата дійшла висновку, що усі рекомендації із терміном виконання до 01.04.2024 **виконані**.

Статус впровадження рекомендацій (пропозицій) із терміном виконання до 01.04.2025 детально оцінений у **додатку** до цього інформаційного повідомлення.

Рахункова палата контролюватиме виконання рекомендацій (пропозицій) та інформуватиме суспільство про стан їх виконання.

Голова Рахункової палати

Ольга ПІЩАНСЬКА

Документ СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
938/08-1 від 17.04.2025 15:59
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000445438008FCED800
Підписувач Піщанська Ольга Станіславівна
Дійсний з 11.09.2024 0:00:00 по 10.09.2026 23:59:59

Додаток
до Інформаційного повідомлення
про виконання Рішення Рахункової палати
від 22 жовтня 2024 року № 49-2

Оцінка впровадження рекомендацій (пропозицій) із терміном виконання до 01.04.2025

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
1	Мінфіну рекомендовано до 01.04.2025:	Мінфін листом від 24.03.2025 № 642/05 надіслав Рахунковій палаті інформацію	Прийнято	Виконано
1.1	уточнити положення ОПП у частині доповнення переліку використаних у тексті термінів поняттям «пенсія військовослужбовця» (пункт 3.1 Рішення)	З метою посилення контролю за моніторингом реалізації проекту PEACE Мінфін відповідно до пропозиції Мінсоцполітики підготовлено проєкт змін до ОПП та направило його на погодження до Світового банку. Після отримання згоди Світового банку, зміни будуть затверджені відповідним наказом Мінфіну. Зокрема, у додатку 11 до ОПП «Рекомендований зразок форми Звіту про пенсійні виплати за рахунок коштів державного бюджету у рамках проєкту PEACE де закрити лапки слова «пенсій військовослужбовцям» замінено словами «пенсій, призначених відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (окрім військовослужбовців строкової служби)»		Виконано
1.2	удосконалити форми звітів ПФУ та Державної казначейської служби України з метою співставлення їх	З метою підвищення прозорості бюджетних коштів, що спрямовуються на пенсійне забезпечення, та упорядкування звітності за проєктом PEACE Мінфіном з 01.01.2025	визначені заходи дають змогу забезпечити	Виконано

Документ СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
938/08-1 від 17.04.2025 15:59
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000445438008FCED800
Підписувач Піщанська Ольга Станіславівна
Дійсний з 11.09.2024 0:00:00 по 10.09.2026 23:59:59

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
	показників та надати роз'яснення щодо порядку складання таких звітів (п. 3.2 Рішення)	запроваджено вимогу щодо складання паспортів бюджетних програм ПФУ у сфері пенсійного забезпечення. Постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2025 року № 157 затверджено порядок використання бюджетних коштів за бюджетною програмою за КПКВК 2506080 «Фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів Пенсійного фонду». Паспорт цієї бюджетної програми затверджено наказом Мінсоцполітики від 28.02.2025 № 84-Н. Крім того, з метою посилення контролю за цільовим та ефективним витрачанням коштів бюджетної програми за КПКВК 2506080 Мінфіном надіслано лист від 18.03.2025 № 09030-05-5/7969 до Мінсоцполітики та ПФУ щодо надання за встановленою формою щомісячної інформації про виконання показників паспорта за цією бюджетною програмою	прозорість і підзвітність коштів проєкту РЕАСЕ на виплату пенсій та коштів державного бюджету, що спрямовуються на фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів ПФУ	
2	МОЗ рекомендовано до 01.04.2025:	МОЗ завчасно виконало зазначену рекомендацію, про що листом від 29.11.2024 № 03.1-17/44880/2-24 повідомило Рахункову палату	Прийнято	Виконано
2.1	розробити та подати на розгляд Кабінетові Міністрів України проєкт постанови Кабінету	Кабінетом Міністрів України ухвалено постанову від 15 листопада 2024 року № 1338 «Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування		Виконано

Документ СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
938/08-1 від 17.04.2025 15:59
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000445438008FCED800
Підписувач Піщанська Ольга Станіславівна
Дійсний з 11.09.2024 0:00:00 по 10.09.2026 23:59:59

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
	Міністрів України про внесення змін до Постанови № 225 у частині визначення чітких обставин, за яких лікарсько-консультативна комісія не може направити на повторний огляд осіб з інвалідністю, для яких у період дії воєнного стану настав строк його проходження (п. 3.3 Рішення)	особи», якою внесені зміни до Постанови № 225, та скасовано перенесення переогляду осіб з інвалідністю, встановлено нові терміни для повторного огляду та визначено перелік осіб, яких неможливо направити на проведення оцінювання повсякденного функціонування		

Документ СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
 938/08-1 від 17.04.2025 15:59
 Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000445438008FCED800
 Підписувач Піщанська Ольга Станіславівна
 Дійсний з 11.09.2024 0:00:00 по 10.09.2026 23:59:59